

Színházi mizériák.

Debreczen, okt. 21.

(r. e.) „Kevés bölcsességgel kormányoztatik a világ” — tanultuk deák korunkban, azonban van egy világ, amelyben kormányozni — történjek ez bármilyen — teljes lehetetlenség — valódi szakértelem és hosszú, kipróbált gyakorlat nélkül.

Ez a világot jelentő deszkák, a színpad világának kormányzása, amelyben minden baklövés óriási felelősséggel járhat. A publikum s a színészek egészsége, sőt életének biztonsága, az erkölcs s közlés szem pontjai s nem megvetendő értékű közvagyony függ attól, hogy vajon valamely színház mint vezették s az említett szempontok felett mily felügyelet gyakoroltatik.

A mi színházunknál a művészet az igazgató korlátlan hatáskörébe tartozik s az ő belátásától függ az erkölcsi és szep-tani működés helyes iránya. A színházi közvagyony, városi polgárságunk áldozatkésztségének ezen fényes tanúbizonysága: épület, felszerelés, hangszerek, könyvtár, díszletek stb. egy felügyelő rendelkezése alatt állnak, aki ezért 600 forint évi díjazásban részesül s mivel ezen állás általa és mások által úgy látszik — inkább méltóságnak tekintetik, rendelkezésére áll egy másutt csak is az intendáns megillető páholy s ezenkivül tart külön irodát, még pedig a színpad mellett.

Egy ily felügyelő borzasztó nagy kapacitás lehet a színeszet terén! Mint könyvtárnoknak, kis újjában kell lennie, nem csupán a hangjegyeket, de még a hangszerek akadémikus tudományának is. Mert ha a hangjegyeket nem ismeri, akkor az előadásra kiadott partitúrákat, elemes karmesterek s igazgatók könnyű szerrel kicserélhetven, hiányos, sőt értelmetlen hamisítványt szolgáltathatnak vissza, vagy a debreczeni színház gyönyörűen mázolt partitúráit saját hiányos vagy ektelevebb portekáikkal cserélhetik ki. Csakis az eredeti bélyeget kell kivakarniok. Nem tudjuk, hogy a visszakapott példányokat mily gondossággal a felügyelő vizsgálja át a felügyelő, mielőtt visszahelyezné a polczokra? Mily labon áll e tekintetben könyvtárunk? Erről egy szakértői s nem csupán az egyes kötegek számát és külső állapotát, de művészi használhatóságát is atekintető vizsgálat adhatna kellő felvilágosítást. A vidéken közmondásosá vált tény, hogy aki Debreczenben volt színidirektor, annak könyv- és szertára kifogástalan és teljesen kiegészített.

A színházi u. n. felügyelőség könyvtárnoki képességéről tehát nem szólhatunk, de mivel teljesen kétségbe kell vonnunk képességének más oldalait, megvalljuk, örömmel szeretnénk meggyőződést szerezni egy szakértői vizsgálat útján arról, hogy a könyvtár szakszerűen kezelték s azon esetben, ha egy saját könyvtárral nem bíró igazgató kivenne valamely operettet, ezen partitúra teljességet nézve kielégítőnek találhatnánk.

Mert igen szomorú s kétséget sem szenvedő állapotban sinlődnék azon hangszer-ek, a melyeket városi polgárságunk áldozatkésztsége s a valódi szép iránt való kitűnő érzéke nagy áldozatok árán szerzett meg Párisból.

A kik tudják (s kétségkívül ezen tudók között kell hogy legyen a felügyelő), hogy mi az a hangszerelés, azok előtt nem titok, hogy színházunkban a zenekar s a szereplők éneke között épen a hangszerelés általunk már említett mizériái következtek, határozott eltérés mutatkozik. Azért, mert egész Európában a párisi hangszerelés használják, ennek alapján szerez be minden jóra- való színház egységelt hangszereket. A mi zenészeink azonban saját bécsi hangszereiket használják, Bécsben pedig — tekintettel leginkább a katonazenére és a cseh vándormu- zikusokra, a kiknek viszont tekintettel kell lenniök arra, hogy hangszereik erősen hangoz- zanak szabad égalattis — igen ma- gasan hangszereltnek a hangszerek. Mi kö- vetkezik ebből? Az, hogy a mi énekeseink, kik p. o. igen könnyen és minden megerőlte- tés nélkül énekelhettek Budapestén, itt fél- hanggal kell hogy felülmulják az előirt hangot s a rossz és felette magas hangszere- lés következtében e helyett kénytelenek éne- kelni cist, g helyett g ist, f helyett f ist, s így az idény végével teljesen kimerülnek sőt hangjukat végveszélynek látják kiteve s e mellett nekünk teljesen correct ének előadásra számítanunk sem lehet!

„Hát hiszen előbb mondá a cikkíró, hogy színházunknak van párisi hangszerelése!” Kérdezhetné az olvasó.

Van ám, de miután van oly színházi fel- ügyeletünk is, a mely a szakmájához megki- vántató ösmerteknek még elemeivel sem ren- delkezik, ezen hangszerek tíz éven keresztül használattalanul he- vernek. Egy igazgató használta az inten- datura ideje óta s ha p. o. most akarók elő- venni a szertárból, azok használhatlanságáról kellene meggyőződnünk. Azért, mert a most- má a raktárban heverő, talán mohos és pe- néses szerek heverték pinczében is és mivel mindenki tudja a felügyelő urat kivéve, hogy a hangszer annál jobb és értékesebb, minél tovább s a többször hasz- náltatik s megromlik, haszonta- lanná lesz, ha éveken át hever- tetett, akár nedves, akár száraz helyen. — És imé — egy búbanatos bon- bardon, egész halom eleutun klarinett, pályá- jukat tevesztett kis és nagy trombiták, magát bukorságnak adott cello és tudj Isten mi meg — ott elmelkednek néma börtönükben, a földi sors hiu voltáról. A mi a tréfának komoly magja, az nem egyéb, minthogy közel 5000 franc értékű, annak idejében kitűnő minőségű hangszer használhatlanná vált! Igen örven- denék, ha ezen véleményüket szintén meg- cáfalná egy szakértői vizsgálat.

Imé, ezek a mostani u. n. felügyelet vét-

segei színházunkban a... s z e p hang ellen! Hogy évek óta emeltetnek panaszkok a fel- ügyelő ur jó hangja (bon-ton?) ellen is egy- vagy másrésztől, az reánk nem tartozik; lehet, hogy itt ezen sine curát egy páholy-látogató- hoz illő grandezza illeti meg. Épen azért kér- deni se merjük, hogy ki a felelős a páholyok ronda, poros és kopott voltáért, bizonyos prózáit, és itt meg sem nevezhető, de szerfölött szükséges helyek tisztálanságáért s az ezek- hez tartozó vízvezeték romlott állapotáért stb.

De azt már határozottan is merjük álli- tani, hogy a felügyelet részéről ép oly nagy vétség történt a világosság, mint a hang ellen. Mert nem csekély büszkeségére szolgál- hatna színházunknak, hogy mikor máshol még szó sem volt a színházi villanyvilágításról, a mi színházunknak már egy évtizeddel ezelőtt volt villanyvilágító-készüléke. Most is nagy ha- tással leh tne használni nagyobb kiállításoknál, s az ember hiába kérdezné, hogy vajon mért rejtjük veka alá épen mi a villanyvilágosságot? S z a k é r t ő i v i z s g á l a t o t k é r n k a r r a nézve, hogy milyen állapotban van a világító- készülék? Mi így értesültünk, hogy az értel- len kezelés ezt is használhatatlanná tette s épen ezért hiába folyamodott a mostani igaz- gató az iránt, hogy a készüléket a saját költségen helyreállítván, rendkívüli alkalmakkor használhassa.

A miket itt felsoroltunk, azokból az tűnök ki, hogy a város azért dotal egy felügyelőt 600 forinttal, azért tart annak irodát a szí- nházban s azért kölcsönöz nékie intendánsi te- kiütélyt egy páholy átengedése által, hogy ezen „méltóság” árnyékában a színházi vagyon kárt szenvedjen sőt megsemmisüljön. Mi ör- vendenék, ha a cikkünkben sokszor hang- sulyozott nem csupán hivatalos, de egy- szersmind s z a k é r t ő i v i z s g á l a t a l l i t a s a i n k a t t e v e s e k n e k n y i l v á n i t a n a. Ezen esetben aztán ki lenne derítendő, hogy vajon ki tar- tartozik kár t é r i t é s s e l f e l e l ő s s e g g e l e s k é r d é s e n e m h o z a n d ó, h o g y e z e n r e n d s z e r e n m i k é p k e l l e n e v á l t o z t a t n i? Annak idejében erre is vissza fogunk térni. — Egyelőre csak annyit jegyzünk meg, hogy vagy adják át a szereket az igazgatóknak az ő fele- lősségükre s kauczió mellett, vagy pedig alkál- mazzanak ez állásra szakembert, a kinek a színházi kezelés a kis újjában legyen, s a ki állását hivatalnak tekintvén, azt hivatal- noki pontossággal és rendszerességgel töltse be.

A gyümölcskiállítás bíráló bizottságának ülésén jelen voltak: Balogh Imre és Dr. Vedródy Viktor előzők, Windt Frigyes, Lengyel Imre, Tamási Károly, Márk Endre, Domokos Lajos, Soltész János, Fabián János és Kovács János. Első sorban a szőlő-gyűjtemény vétetett vizsgálat alá. Ez osztályban 9 kiállító volt, kiknek kiál- litott tárgyai nagyrészt kitűnőnek találhattak. Kiállítottak névszerint: a deb. kertészeti- egylet, Meszoly Géza (Enyingröl) Windt Fri- gyes, Markos Peter, Balogh Imre, Sápó Sá- mul, Csanak József, Dr. Vedródy Viktor, Ber- ger Henrik. — Az alma- és körte-kiállítás gyűjteménye közt különösen a hel-es elneve- zés miatt határozottan a Tamási Károly, Ba- logh Imre és Csanak József gyűjteményeit il-

leti az első, Csanak Józsefnek kifogástalan aszalt szilvája is kitűnő. — Ezen három kiál- litón kívül az alma és körte fajok mennyiségé- re és minőségére való tekintetből a többi ki- állító e következő sorozatban tüntetett ki: Lengyel Imre, Somossy Mihály, Mayer Ferenc, Klimó Aurél, Márk Endre, Ujhelyi Lázár, Szabó Lajos.

A Posszert János által kiállított homok- kerti bakarbor kitűnő, tiszta s értékes asztali bornak találattat. A díszítésül szolgáló növé- nyekért Búdy Kálmának, Csanak Józsefnek, Márk Endrenek, Hódy Gyulának, — a gyű- mölcs-minta gyűjtemények kiállításáért a gazdasági tanintézetnek köszönet nyilváníttatott. A kiállításrendező bizottsá- gának elnökségétől következő so- rokat tettük: „Midőn a kiállítást rendező bi- zottság megbízásából van szerencsénk nagy- érdemű közönségnek a bíralat eredményét közén- tenni, egyidejűleg alkalmat veszünk arra, hogy a kiállításon résztvevőknek kik szellemileg a sikert előmozdítani sziveskednek és végül azok- nak kik a költségek fedezésére kiállított szől- jöket és gyümölcsöket rendelkezésünkre bo- csátották, végül pedig Búdy Kálmán, Csana- k József, Márk Endre és Hódy Gyula uraknak a kiállítási helyiség díszítésére annak változatos és kellemessé tételére önkéntesen szolgáltatott meglehási növények kiállításáért forró köszönetünk nyilváníttuk. Debreczen 1883 október 18-án. Balogh Imre és Dr. Vedródy Viktor kiállítást rendező bizott- sági elnökök.

Helyi hírek.

* Az ágostai év. egyház tegnap közgyű- lésén választá meg egy tisztviselőt és taná- csát s egyszersmind ez volt első közgyűlése mint anyasított egyháznak. Felolvastat- tott ez évi jelentés, mely az immár mintegy 1000 lelket számláló egyház örvendetes gyarapodását hangsúlyozza, megemlékezvén azon- ban egy azt nem rég ért sulyos csalódásról is. Következtek közfelfűlés után a választások; tiszteletbeli felügyelővé egyhangulag megvá- lasztattott b. Podmaniczky Géza, szin- tén egyhangulag és újra megválasztattak felügyelővé Tamási Károly, felügyelővé Posszert János, gondokká Konrád Já- nos, jegyzővé Szojka Gyula. Egyhangulag választattak meg János József pénztár- nokká, Handtel Vilmos könyvelővé. Az egyháztanács tagjaira 50 szavazat lap adottt be a melyekből 2 hiányosan állítottat ki, s be nem töltetett, 4 pedig nem személyesen adottt be, érvényes volt 43. Ezek összeszá- mláltván, az egyháztanács rendes tagjái választattak meg: Benyács Emil (40), Forgács Károly (39), Dr. Liszka Nándor (39), Szepessy Gusztáv (39) Scheffer Nándor (37), Steinacker Sándor (37), Ganofszky Lajos (36), Osz- terlam Armin (34), Róth Márton (33), Oszterlam Ernő (32), Sztankóczy Mihály (33), Sesztina Lajos (31), Maurer Emil (30), Gáspár Imre (29), Hutflész István (27), Prunyi Gedeon (27), Hennel Sámuel (25), Vittenber- ger Adolf (24), Kun József (24), Kasza- niczky Endre (27). Póttagok: Ifj. Boczkó Sámuel, Trnka Gotlib (19), id. Boczkó Sá- mul (19), Klimó Aurél (18), Holvay Gyula (16). Az elválasztottak érzeni fogják kötelességé- ket, melyekkel a kezdet nehézségeivel küzdő egyházak iránt tartoznak. A jövő vasárnap ünne- pélyesen fognak feleskettetni. Ezután a folyó- ügyek következtek, melyekből kiemeljük hogy az egyházat a nov 11-iki rozsnói Luther-ü-

nepélyen Sz József urak maga is gon- lyes megüle- s g y o n g y a j á t é k h u c z e l s z e r u s e g i h o s s z a b t o r o s a z o n s z i v r i n t é v i s e g e l e s h e z i n t e z e t h a t á r o z t a t i k. a z i r á n t, h o g y m a n u G e z a v a l a s t á s m e g A k ö z z y ü l e s m é g, h o g y a d e k l o d e s m u t m a n n G e z a 14.000 l e l k e t s z e r z e t e s ő e g y h á z i s z ö n s z e r t ő b u z g

* Tisztu- tlet legköze- elnök lett L. alelök: Pé- főjegyző: Sz. aljegyző: K. pénztárnok: u. l. tanító, paterfai I. t.

* Tüzo- ban sikerült. dájauk műk- egyesület a nu közönség- ezüst estig t- tok Publi- g y a r o s s a l a t t. E l e n k e z o l t o t, k i a n a l a s á v t u n t a l a k o m. k i r. t a n a c s o s d o r f ü g y e s d á n e s B e z r e d e s t s t b. p o l g á r a s a t á l y a l e g m e l t a s z e p h ö l g y u r h ö l g y e t, a z k e l v e s n e j e t l e v ő h á r o m s z l e g e r ü l t e b b e l. S i m o n v a k b a n k ö s z ö a n a k f o p a r a v á n v a, h o g y e g y o r k a k é t i s. B o c z k y n e v e i t, a k i k e g y e s e l e t n e l k a p n a k. E z e B e l a, M a l m e i s K á d a r S á n d o r V e t e s i B e l a M a j d C s u t e m e l k e d e t t f e m e l l e t t k ö s z ö g a r m e s t e r t. B o c k y a l e g b u n k ö z t b o l e n e k i t i S i m o n p o h a r a t s m i b u z g o n m u l k e b b r o k o n s m á r f o l y t a T á n c z o l t 1 0 0 n e p e l y k i t ü n t h o g y a h e l y i s a z D e z s i L a j o s k ö n h j t o t t á k i s k o l á k m e z o v e g z e s t, m e l y k e s l á t v á n y t u t c z a k o n f e l t o k v e z e t e s s z á m u k r a k i b a r e r t e s i t y a n e v e l e s ü g y t á r o z a t a r o l k ö n n y e k n e l k h e l y ö k t ö l e s o r a a l l a t v e g r e u d e s t a u t á A z o n k ö r ü l m t á v o l a b b e s ő i d ő b e n n a g y l a s t á s o k s z a v á r o s i h a t ó s h o g y a z i s k o l a s g y a l o g j a r

* Az is- kőn h j t o t t á k i s k o l á k m e z o v e g z e s t, m e l y k e s l á t v á n y t u t c z a k o n f e l t o k v e z e t e s s z á m u k r a k i b a r e r t e s i t y a n e v e l e s ü g y t á r o z a t a r o l k ö n n y e k n e l k h e l y ö k t ö l e s o r a a l l a t v e g r e u d e s t a u t á A z o n k ö r ü l m t á v o l a b b e s ő i d ő b e n n a g y l a s t á s o k s z a v á r o s i h a t ó s h o g y a z i s k o l a s g y a l o g j a r

* Kine- régóta műk- hánybevaló- vezve. * K. T. nek örönd- lelta el Sz. a hajduvá- időzik fiver. Ma este ha

* A r- l e s t t a r t a z e g y h á z t L a j o s s c i m e: „A s z ü l ö a s a k é s a r e c z e n, o l e n ö k.

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

Az evésről.

„Fi donc!” Szinte hallom, hogy libben el ez a földkiállítás egy-egy szép, ábrándos tizenhat éves lány ajkairól, midőn a fenti cím- tet olvassa. Hogy is lehet már valaki olyan manvais genre, hogy az evésről ír!

Pedig hát lássák szép kisasszonyok kár azokat a szamócza ajkacsakát ugy elfintorítani, mert ugyebár akár mennyit sohajtoznak is azok, akármennyit beszéljenek is hold sugár- ról és rózsá nyilásról, mégis érintkezésbe jön- nek azok nemcsak ombrosóval de debreczeni pereczekkel és más egyéb anyagias tápsze- rekkel is.

Es Aladár, Gyula vagy Alfonz a kik Önöknek annyi szerelmes szavakat suttoznak a hosszú füzértárczák alatt, bizony higgyék el, hogy ha jön a sünóra ehesen rohannak a büffetbe és azok a suttozó ajkak ugyancsak eluntetik ám az angol vesepecsenyét meg nyomtatékul rá a szegszárdi vöröset.

Csul, izetlen dolog az evés, sok aestheti- kátlanság is van benne, de tagadhatlanul szük- séges, aztán meg, miután minden irányban van egy parányi fény, még az evésben is lehet költészet.

Lord Byron ugyan azt mondta, hogy nem lenne képes egy nőbe belé szeretni, ha enni látná őt, de bizony ez kissé nagyon is merész állítás s nem lehet mérvadónul elfogadni, s bi- zony egy cseppet sem von le a szerelem köl- tészetéből ha az imádot bölgyel vis-a-vis ülve, barátságosan lobogó kandalló tüzenél, látjuk hogy hogy szürsölő az az illatos theat és gyöngyfogaival harapálja hozzá a barna ke- nyérre kent vajot, sőt még a sult krumpli is ideálissa valik ilyen környezetben.

A francziák, a kik tudvalevőleg igen so-

kat adnak a gyomorra, nagyon szeretnek is beszélni az étkezésről, sőt még regényírónk is előszeretettel foglalkoznak egy egy jó dejeuner részletes leírásával. Tudvalevő dolog, hogy az idős Dumas, a jó „Dumas papa” kitűnő szaka- cs volt, s kedves vendégeinek nem egyszer maga készítte el a finom fűszeres levest és a chevalier de poulardt.

Minden nagy férfúnak volt valami ked- vences elete. Nagy Károly a vaddisznó sültet, XII. Károly svéd király a vajás kenyeret, I. Napoleon a kávét szerette. XIV. Lajos pala- cisntája által lett nevezetes, melyről ma is megvan a közmondás: tant de bruit pour une omelette, mig a mi jó V. Ferdinándunk szen- vedelyes kedvelője volt a gombócznak. „K r ö d l m i t S a n e r k r a n t!” sokszor nem irt alá addig valami fontos iratot, mig elebe nem adták ezt, miután az osztrák, spa- nyol udvari etiquette nem találta megengedhe- tőnek, hogy az uralkodó naponként élvezze e nagyon is finnháusi polgárnak való ételnemét. Aztán evés és ivás közt is van különbség. Valódi passió látni egy finom pourmet, hogy szürsölő asztrigát hejblője, mennyi műerte- lemme szopogtja a spárgát és választja el a ludmáj pástétomot crontonjától, mig undorító a glouton.

Egy ilyen példányt volt alkalmam látni a zürichi „Hôtel zum Falken“ table d' hôtejénél, egy angol nő képeben, száraz és sovány volt mint egy lénia, széles nagy fogu szájában egymásután tüntek el a falatok s majdnem rág- gás nélkül csusztaak alá csontos, ráncos tor- kán. — Nem tudtam enni mellette, s ha Al- bion hölgyei mind ilyen falánkak, ugy egy cseppet sem csudálkozom a „Don Juon” ge- nialis írójának mondásán.

Külömben az evéssel sok író is foglal- kozott már sőt Schoppenhour, a pestimista bölcsész „Die Welt als Wille und Vorstellung” című munkájában plane

egy kalap alá vonja a szerelemmel jelzett mu- ka „H u n g e r u n d L i e b e” című fejeze- tében — és tagadhatlan van is benne valami igazság!

Vannak szerelmek, melyeknek rugója nem egyéb, mint az érzékek étvágya, melyektől tá- vol van minden idealismus, mindeu feunkoltsé- s a pressimista bölcség épen nem követ el va- lami nagy szentségtörést, midőn egymás mellé sorozza ezt a két pregnans ösztönét az emberi szervezetenek.

Aztán attól is sok függ, hol, kivel és minő körülmények közt étekezünk. Egy vidám asztal-társaság, a hol szelle- mes férfiak, bájos nők eszmecserebe becsaj- tokoznak, a hol megvitatják a napi kérdéseket, beszélnek művészetről, irodalomról, azok bizo- nyára nem egészen az állati ösztönt tartják szem előtt midőn étvágyukat kielégítik s in- kább a társaság mint az evés kedvéért jönnek össze.

Tagadhatlan főfűszere egy ebédnek vagy vacsorának a kellemes, homogén elemekből álló társaság s épen nem lehet megütközni azon, hogy voltak magyar urak a kik még e század elején is fogták a vendéget, ha veletle- nül nem jött társaság az étkezések idejére.

Most, az ország szomorú anyagi visz- onyainál fogva ez az orkadiai idő elmúlt, a sze- gény magyar gentry irtól ha behúzódik romla- dozó udvarházaiba s ha van egykor, máskor vendége, az sem igen más mint a fináncz meg a végrehajtó.

Főuraink uradalmában nagy részt tisz- eszlári „oly görchák” ülnek, az ősi czimerek helyén nyulbőr pompáz és az ősök feketűt arczképei helyett a nagy lovatgermekben Pi- mutzerné ő nagysága kampós orru arczmaza virit le a mulató „uj földes urakra”. Zikcena- zakcena!

Most ha társaságot akarunk, legfeljebb, egy vendéglőbe járunk, nehezen, a hol aztán

ki-ki a saját zsebére eszik, iszik, szórakozik és — emészt.

Külömben még így is jobb mint egyedül. Egy barátom a ki ugyan hajlik a nevető böl- csészethez, ha néha ebéd közbe panaszkod- tam neki reuiesen azt mondta: „Majd másként lesz minden csak lakjál jól” — és van is abba valami hogy ebéd után reuiesen derultebb színbe látja mindenki ezt a keserves világos bebizonyult tény hogy több öngyilkosság tör- tenik délelőtt, mint delután; „t e l i g y o m m o r r a l s e n k i s e m l ö v i m a g á t f ő b e; E z i s e g y i k s e n t e n t i á j a a n n a k a b i z o n y o s o p t i m i s t a b a r á t o m n a k a m e l y e t s z o n b a n é n n e m t e s z e k e g z e s z e n m a g a m é v á, m e r a z t h i s z e m h o g y k ö n y e n ö n m a g a m c z á f o l h a t n á m m e g — m é r, h a c s u p a e l l e n m o n d á s i m a n i á b o l i s.

Nemelyek az étel menyiségére, nemelyek a minőségére fektetnek sulyt — részemről, hogy már egyenlőleg is beszéljek, én vajmi ke- veset törődök a gyomrommal, s miután örökke sietek, enni is csak távirati modorban szoktam s nem válogatok.

Epen úgy megintem a kukoricza kását Herczegovinában, miután az őz gerinczet a „V a d á s z k ü r t”-nel és — ettem em már saubé de chevreuillet és ittam rá grand vin de chab- lyet Sachernel Bécsben és voltam igen boldog- talan és vacsoráltam kozmas tarhonyát, iva rá komisz, savanyu szatymazi lörét abban a nagy magyar városban, melyet lakói szeretnek büszkén az alföld emporiumának nevezni és nem cseréltem volna a dahomeyi sultánnal sem. —

Sohase örülök én, ha Bécsbe megyek, a Sacher ebédjének, de ha még egyszer, csak egyetlen egyszer vacsorálhatnék kozmas tarhonyát és ihatnék rá szatymazi lörét, még a tul- világon kilátásban helyezett udvőségemet is odaadnám cserébe. Gr. Vay Sándor.

népnyen Szepessy Gusztáv és Jánosy József urak képviselendik, de az egyháztanács maga is gondoskodik a szép emlékeknél...

* Tisztújítás A debreczeni ref. tanító-testület legközelebb megejtett tisztújító gyűlése...

* Tüztőlunk ünnepélye tegnap a legjobban sikerült. Delután 4 órakor a Zsiga bandájának működése mellett vonult ki az egész egyesület a gyakorló tere...

* Az iskolák megosztása. Mult csütörtökön hajtották végre a helybeli ref. tanítók az iskolák megosztására vonatkozó egyháztanácsi végzést...

* Kinevezés. Szakolczai János ki már régóta működik városunkban, a m. kir. dohánybevaltó hivatalhoz tisztartóvá lett kinevezve.

* A színház köréből. Az első kis bérlet szombatot véget ért s tegnap már a 2-dik vette kezdetét. A folyó színiéjszaka volt már 21 előadás 24 darabbal...

* A könyvről. A Hortobágy-Bereettyó vidéki társulat összes közgyűlési jegyzőkönyveit ki fogja nyomtatni.

* Esti tanfolyam. A debreczeni kereskedelmi tanintézet évek óta fenálló esti tanfolyam felhívta az érdeklődőket...

* Kis levélke, drága kis levélke... Ez a kedves kis keringő jutott eszünkbe, midőn egyik nem régi operette előadásakor...

* Halálozás. Részvételt vettük a szomorú hírt, hogy Harsányi István polgártársunk fia, Kálmán III. elemi osztályú tanuló tegnap reggel 9 éves korában jobblétre szenderült.

* Polgári lövöld. Október 14. és 21-én tartott lövészet eredménye: díjat nyertek 14-kben legjobb mely lövéssel Fodor József 1 db 2 ftos tallért...

lért, legtöbb körívessel Kovács Gyula 1 db 1 ftos tallért.

* Elvesztett. A tegnapi istentisztelet alatt egy női legyező a nagy templomban a szőszekkel szembe levő női osztály első padjából elvesztett.

* A vén sirásó temetése. Meghalt a nagyvárud-utcai-temető csöszé. Öreg ember volt, sokan ismerték...

* Hazánk s a külföld. Lévay Henrik a győrmezei kisbaráti szűret alkalmából a nyugdíjjal nem bíró mezei tisztikar javára szolgálódelvvel segélyal megteremtésére ezennel 10,000 fros alapítványt tett.

* Muzsák. Blaha Lujza — színigazgató. A népszínház bérletének 1884. évben való lejáratát következében a jövő ciklusra Blaha szonnyis konkurrál és eziránti ajánlatát napokban nyújtotta be...

* A görög katolikus egyházi szerkőnyv (Euchologion), mely Hajdu-Dorogon 1879-ben fordították magyarra, Danilovics János hajdu dorogi püspöki külhelyettes fardozásából és bőkezűségéből megjelent közhasználatra.

* Színház. Kedd, október 23-án „Kékszakálu herceg” operette 3 felv. Kezdeté 7 órakor.

* Szerkesztői posta. Érszemjén. Elintéztük. Felső-Dabas. Egymásután jönnek — kívánságok teljesítették. Várakozunk.

* Az elűzött gonosz lélek. „Csak már ettől az iszonyu fejszakgatástól megszabadulhatnék, úgy fáj a fejem, mint ha valami gonosz lélek gyötrené.”

* Uj zenemű. Menner és Schleuning zenemű-kereskedésében Szegeden megjelent: „Tíz közkedveltségű alföldi dal.”

Uj zenemű. Menner és Schleuning zenemű-kereskedésében Szegeden megjelent: „Tíz közkedveltségű alföldi dal.”

Törvénytörés. A tiszta-eszlári bűneset referálásával a budapesti kir. tábla 40.881/83. sz. alatt Szélfarkas táblai bírót bízta meg.

A közönség köréből. T. szerk. ur! A „Debreczen” 212. számanak „a közönség köréből” panaszokdiki egy arra lakó a n-csapó utcáról...

T. szerk. ur! Becses lapja után mindazon rokonaink, barátaink és ismerősökünk, kik a korán sirba szállt Récsy és Erzsikének végzettségételen megjelenni, továbbá a szegény beteg szomorú sorsa iránt élelődni megkészek voltak, szívből jószándóinkat nyújtjuk.

T. szerk. ur! Ezen rovatért, melyben közérdekű felszólalások díjtalanul közöltetnek, a szerkesztő csak a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget.

TÁVIRATOK. (A „Debreczen” sajtó tudósítójától.) A delegációk. Budapest, okt. 22. (A „Debr.” ered. táv. Érk. 2 ó.) A delegáció mai értekezletén kijelöltettek: elnökké Haynald Lajos, alelnökké Tiszta Lajos...

Halálos párba. Temesvár, okt. 22. (A „Debreczen” tud. távirata. Érk. 1 ó.) Batthyányi István gróf és Rosenbergszky budapesti ügyvéd ma pisztoly-párba jvttak, Batthyányi a párba jban agyonlövett.

Triest, okt. 22. (A „Debreczen” ered. táv.) Ma hajnalban fél négykor gyöngé földrengés volt, mely azonban nagy kárt nem okozott.

Muktár pasa. Bécs, okt. 22. (Er. táv. d. u. 3 ó.) Muktár pasa pár napi itt időzése után Konstantinápolyba utazott.

Békeszerződés. Valpaireszi, okt. 21. (Ered. táv.) A békeszerződés Chyli és Peruközt utániratott.

Uj kabinet. Lissabon, okt. 22. (Er. táv.) De Vouter miniszterelnök a kabinet újja-szervezésével megbízott.

Szerkesztői posta. Érszemjén. Elintéztük. Felső-Dabas. Egymásután jönnek — kívánságok teljesítették. Várakozunk.

Az elűzött gonosz lélek. „Csak már ettől az iszonyu fejszakgatástól megszabadulhatnék, úgy fáj a fejem, mint ha valami gonosz lélek gyötrené.”

Berlin. * Hoff Janos csász. kir. udvari maláta-készítmények gyárosa Bécsben. * Szt.-Pétervár.

Hoff János-féle malátakivonati egészségi sör.

Az általános elgyengülés, mell- és gyomor bajok, sorvas, verszegénység s altesti szervek rendetlen működésével ellen. A legjobbnak bizonyult erősítő szer nálunk minden nemű betegek után. Ár palackonként 56 kr.

A gyógyanyag és az egészséget előmozdító készületek belföldi egészségügyi kiállításának London 1881. érdem oklevel.

ALÁÍRÁSOK:

Ő felsége Viktoria angol királyné. — Királyi ő fensége az edinburgi herceg. — Spenzer, a kiállítás elnöke. — John Eric Erichsen, a bizottság elnöke. — Judge Mark H. titkár.

Hoff János-féle koncentrált malátakivonat.

Mell- és tüdőbajok, idült köhögés, hurut és gégetőbajok ellen. — Biztos siker s igen kellemes szer. Palackonként 1 ltrral és 60 krral is.

Köhögés, rekedtség, mell- és gyomor bajok, elerőtlenedés, emésztési gyengeség ellen a legjobbnak bi onyult erősítő szer barmely betegségből üdülők számára.

58 szor kitüntette | alapított 1847-ben

A valódi malátakivonat készítmények feltalálója s egyedüli készítője

Hoff Janos cs. kir. udvari szállító urnak, cs. kir. tanácsos,
Európa csaknem valamennyi fejedelmének udvari szállítója. Bécs. I. gyári raktár: Graben, Bräunerstrasse 8. Gyári helyiség: Grabenhof, Bräunerstrasse 2.

Elismerő nyilatkozatok és megrendelések főbb és a legmagasabb egyéniségek részéről 1882-ben császári ő fensége Károly Lajos főherceg Prigyes főherceg, király ő fensége a valaisi herceg, az odenburgi herceg, a reussi herceg, Ferenczy kisasszony, királyné, a tolszoi herceg, Maria Valeria hercegnő királyi ő fensége angol nevelője, a Metternich család, Clam-Gallas, Karasonyi, Bathányi, Rommer, a nagyméltósága Philippovics tábornagy, gróf Wurmbbrandt, sat. sat. Ajánlja orvosi tekintélyek által, mint dr. Bamberger, Schrotter, Schützler, Granchstatten s számos mások által Bécsben.

Öt legújabb gyógyjelentés és köszönetnyilvánítás Bécsből és a vidékről 1883 szeptemberben.

Sok százezen, kikről már lemondtak, a Hoff János-féle malátakészítményel. által (malátakivonati egészségi sör) meg lőnek mentve, egészségüket ismét visszanyerték s annak még ma is orvondhatnak. (A felüldtek saját szavai)

Tekintetes ur! Teljes egy évig szilárdan fűdtam gyomorhurutban és köhögésben, ezután volt minden egyszerre, míg csak az ön kitűnő Hoff János-féle malátakészítményét nem használtam; néhány hónapja a köhögés tökéletesen megszűnt, a gyomor ismét megmozdult, az ön Hoff János-féle malátakészítményét sörrel ittam, tökéletesen helyreállt. Fogadja legelőször köszönetem. Ezenfelül egy nagyra győzött 17. korszakotrató, szeszkegyek azt mind szelvedő kúria elterjeszté.

Mező-Kovácsné, Dr. Nagy Alajos, plébános.

Tekintetes ur! Feltűn az ön Hoff János-féle malátakivonati egészségi sörrel való gyógyítására, melynek hatására a gyomorhurut és köhögés tökéletesen megszűnt, a gyomor ismét megmozdult, az ön Hoff János-féle malátakészítményét sörrel ittam, tökéletesen helyreállt. Fogadja legelőször köszönetem. Ezenfelül egy nagyra győzött 17. korszakotrató, szeszkegyek azt mind szelvedő kúria elterjeszté.

Dr. Fröde Jozsef, gyakorló orvos.

Tekintetes ur! Van szerencsém önnek azon kellemes tudását behatárolni, hogy ön Hoff János-féle maláta készítmények eddig még valamennyi betegemnél, kik legelőször bántalmak elváltatás s emésztési bántalmakban már régebbi idők óta szenvedtek, a segítségükre voltak. Mivel is újabb fokoztam, már is érzem annak hatását, melyet ön Hoff János-féle maláta készítményével hoztam. A legelső valódi nyakból Hoff János-féle maláta-cukorkák kék papírban vannak. Vételnél határozottan csakis Helyenként kell kérni. — A Hoff János-féle maláta kivonatok kék papírban s csomagja 60, 30, 15 és 10 krral.

Főraktár: Debreczenben Csanak J. Rickl J. Z. Gerély Fülöp fúszkereskedésükben. Nagykároly: Ujházy István. Nagykároly: Janky Antal. Nyiregyháza: Koranyi Imre. Hajdú-Böszörmény: Lengyel László gyógyszerárban és minden hazai gyógyszerárban.

Páris. | London. | Budapest. | Grác. | Hamburg. | Frankfurt a Majna mellett. | New-York.

Hoff János-féle malátakivonat melczukorkák.

Felülmúlhatlan a köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen. A számtalan hamistások végett kék csomagolására és a valódi malátakivonat cukorkák védjegyre (a feltaláló arczképe) kell főleg ügyelni. Kék csomagokban 60, 30, 15 és 10 krral.

Hoff János-féle maláta-csokoládé.

Testi és ideggyengeségekben szenvedő egyéneknek felettébb tápláló és erősítő. Ez igen kellemes ízű, kiváltképen ott igen ajánlható, hol a kávé élvezete, mint nagyon izgató, megvan tiltva. 1/2 kilós csomag 1 frt 80 kr, 90 és 60 kr. 1/2 kilós csomag 2 frt 40 kr, 1 frt 60 kr és 1 frt.

Bécsi gyógyjelentés.

Bécs, 1883. szeptember 11.

Nem mulaszthatom el önnek, a ferjét már négy hónap óta győző gyomorhurutnak csodálatos meggyógyítását legelőször közölnöm. Fejtem ki, Ferjen sok mindenféle szert használt, de semmi, minden siker nélkül, míg végre egyszer az utcában véletlenül az ön előcsomagolt határu Hoff János-féle malátakészítményének hirdetését olvastam. Megkíséreltem s az ön Hoff János-féle malátakészítmény sörrel rövid használata után jelentősen javulás állott be, s most a huszonegyedik palack elhasználása után teljesen egészséges.

Fogadja úgy az ön, mint terjem legelőször hálaköszönetét s még csak azon kis kéresem volna, jelen soraimat a hasonló bajokban szenvedők javára szíveskedjék a nyilvános ág elé becsatolni. Mely tisztelettel Platenik Franziska. — Neutunfhausen Gólláschegasse 28.

A legújabb bécsi köszönetirat 1883. szept. 7-ről.

Felkérem újabb 13 palack Hoff János-féle malátakivonati egészségi sörnek megküldésére, mert ha azt csak nyolc nap nem használtam is, már is érzem annak hatásosságát, én azt már kétszer használtam s azon meggyőződésre jutottam, hogy az nekem igen jól tesz, mi okból azt igen óhajtanám a nyilvánosság elé terjesztetni. — Mely tisztelettel Bécs, 1883. szept. 5.

Bargetz Ferencz, cukráz, Máriahilferstrasse 62.

Főnyeremény esetl. 500.000 márká. Szerencse-jelentés. A nyereményekért kezeshedik az állam

Meghívás Hamburg állam által biztosított nagy pénz-kisorsolás nyeremény-esélyein való részvételre, melyekben 9 millió 620.100 márkán felül okvetlenül nyeretik.

Ezen előnyös pénz-kisorsolás természetleg összeállított nyereményel, melyek csak 100,000 sorsjegyből állanak, a következők t. i.

A legnagyobb nyeremény esetleg 500.000 márká

Jutalom	300 000 márká	253 nyer. á 2,000 márká
1 nyer. á 200,000 márká	6 nyer. á 1,500 márká	
2 nyer. á 100,000 márká	515 nyer. á 1,000 márká	
1 nyer. á 90,000 márká	1036 nyer. á 500 márká	
1 nyer. á 80,000 márká	60 nyer. á 200 márká	
2 nyer. á 70,000 márká	63 nyer. á 150 márká	
1 nyer. á 60,000 márká	290020 nyer. á 145 márká	
2 nyer. á 50,000 márká	3450 nyer. á 124 márká	
1 nyer. á 30,000 márká	90 nyer. á 100 márká	
5 nyer. á 20,000 márká	3950 nyer. á 94 márká	
3 nyer. á 15,000 márká	3950 nyer. á 67 márká	
26 nyer. á 10,000 márká	3950 nyer. á 40 márká	
56 nyer. á 5,000 márká	3950 nyer. á 20 márká	
106 nyer. á 3,000 márká	stb. ösz. 50,500 nyerem.	

mely nyeremények néhány hónap alatt hét osztályban okvetlenül huzatni fognak.

Az első nyereményhuzás hivatalosan állapított meg, melyhez egy egész eredeti sorsjegy csak 3 frt 50 kr. egy fél eredeti sorsjegy csak 1 frt 75 kr. egy negyed eredeti sorsjegy csak — 85 krba kerül. Ezen, az állam által biztosított sorsjegyek (nem pedig tiltott igyvények) az összeg bérmentes beküldése mellett még a legutóbbi vidékekre is szétküldetnek általam.

Minden érdekelt, eredeti sorsjegyek mellett tölem az állam ezimerével ellátott eredeti játekertervet díj nélkül kapja meg, valamint huzás után a hivatalos nyereményjegyeket minden felszólítás nélkül.

A nyeremény kifizetése és szétküldése általam közvetlenül eszközöztetik a résztvevőkhöz pontosan és a legbiztosabb titoktartás mellett. Bármily megrendelés egy egyszerű postautalványon vagy ajánlott levéllel tethető. Forduljanak tehát megrendelésekkel bizalomteljesen.

f. é. október 31-ig Hekscher Samuel bank- és váltóüzletéhez Hamburgban.

Nyilvános árverés.

Az érsemjéni regále-jog az 1884-ik évi január hó 1-ső napjától az 1887-ik évi január hó 1-ső napjáig 3 egymás után következő évre, a f. évi nov. hó 4-én d. e. 9 órakor Érsemjén község-házánál tartandó nyilvános árverés alkalmával haszonbérbe fog adatni, az árverelni szándékozók azon hozzáadással hivatnak meg, hogy addig is az árverési feltételeket alantírtnál bármikor megtekinthetik.

Ideiglenes birtokossági felügyelő Szunyogh Zsigmond.

KUTASI IMRE

KÖNYV-és KÖNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN,

(főpiacz, Sz. NAGY KAROLY ur házában)

SZEGED erdemeremmel 1876 ban.

Kitüntetések: LONDON.

Kitüntetések: SZEKESFEHÉRVÁR ezüstérem 1879-ben.

DISZOKLEVÉL 1871-ben.

A LEGIZLÉSTELJESEBB BETÜKKEL UJOLAG BERENDEZVE, készít mindenféle a törvénykezéshez megkívántató vonalozott íveket, kereskedelmi- és üzlettudósításokat, falragaszokat, műveket minden nyelven, tankönyveket, hirdlapokat; ét-, bor- és árlapokat, diszműveket arany-, ezüst- és szinnyomatban; **DISZES EGYBEKELESI- és LÁTOGATÓ-JEGYEKET;** gyászleveleket, számlákat, czimkéket stb. stb. A megrendelések gyorsan, izlésteljesen beosztva és a legolesőbb áron számíttatnak. **A papír gyári árban számíttatik. HIRDETÉSEKET** a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő „DEBRECZEN” című politikai lapban a legolesőbb árszámítás mellett közzé teszek.

KUTASI IMRE, könyv- és könyomda-tulajdonos.

Debreczen, 1883. nyomtatott kiadó KUTASI IMRE könyvnyomdájában.

1883. X

Előzetes...
Egy évre...
Fél évre...
Negyed évre...
Egyes szám...
A lap előlmei részét...
TELEGGI K. LAJ...
OSATHY KÁROLY...
Kereskedésben és a...
talban KUTASI IMRE...
nyomdájában a post...
utján.

Ho

(K.) A
országunk ed
önálló szabad
előtt fenntart
abból is ki let
elégé beigazol
bebizonyította,
által irigvelt a
kormányát még
sem tartják me
ten álljanak a
falai között. M
kérdés szögyen
hatalma alatt
is Bécsből nye
teremtő esemén
mérékelt határ
és jámbor Mag
Bécsnek, de Z
vált Tisza kö
liomokat dobó
míg a csángók
dotnak vissza
a jó kedvű ada
dicsériákat mon
azt egyik ideva
ez is kötelessé
geti ingovány
hát e laptól en
is nehezeltünk
Csanádmegeyek
zalmi szavazatu
urnájához, ezt a
Baranyát is ért
Kossuthhoz me
is le birta sz
ezredes, menny
csak sarujához
nek okait kisse
Legyen há
kérdést fejteget
tényből.
1-ór. Miut
egyházi ügyet
lábbal tapodó
2-ór. Hog
mer-kérdés? Az
bíró Magyarország
nyitásával és a
sével.
3-ór. Hog
táron betört I
utócsapatnak ü
Magyarország h
nek az országra
került is; nem
Osztrák-Magyar
talmas Ausztria
különbön hogy
vagy politikai
commando? ab
egy tábornak n
oiah bocksoros
csattantni, holot
tartozott? Vagy
No hát megfélé
ezen kérdésekre
A t-eszlár
jeztetni először
zsidóság részér
szégyenletében
széket.
Másodszor
vasut építés
egyenliteni val
és bizonyos kö
és nem mint s
a Rotschild-há
mert hát a Ró
delmeinek tők
belé is szólotta
magát kitenni
báró.
A horv
annyit sugunk
más oldalról
azért nem is
ntézni; hisze